

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v sredo in soboto ob 11. uri predpoldne ter stane z izrednimi prilogi ter s »Kazipotom« ob novem letu vred. po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto	13 K 20 h, ali gld. 6-60
pol leta	6 K 60 h, ali gld. 3-30
četrt leta	3 K 40 h, ali gld. 1-70

Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 7. v Gorici v »Goriški Tiskarni« A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 8. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

Ogledi in posilnice se računajo po peti-vrstah črno tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsake vrsta. Večkrat po dogodbi. — Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7. v I. nadstr. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

»PRIMOREC«

izhaja neodvisno od »Soče« vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gld. 1-60.

»Soča« in »Primorec« se prodajata v Gorici v naši knjigarni, v tobakarni Schwarz v Šolski ulici, Jellersitz v Nunki ulici in v Korenski ulici št. 22; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Tudi v naši deželni hiši pačijo nam krajevna imena.

Te dni smo dobili poročilo o sejah deželnega zbora za čas od 27. decembra 1901. do 3. januarja 1903. Delo je opremljeno, kakor se spodobi v času zveze slovenskih klerikalcev z laškimi liberalci, po laško: »Pertrattazioni della I. tornata, epoca VIII. della Dieta provinciale della Contea principessa di Gorizia e Gradisca redatte sulle annotazioni stenografiche.« Kakor se vidi, je precej časa trajalo, predno je prišlo to poročilo iz temne deželne hiše na beli dan. Ali danes nimamo namena pečati se s pridnostjo, katero se uporablja pri izdajanju takih obvestil, marveč nekaj drugega je, kar si hočemo ogledati.

V našem deželnem odboru veje laški duh; umevno, da hočejo imeti tam vse po laško, in kar ni, pa prikrojijo po laško tako, kakor se jim baš zdi. Pred to slabo lastnostjo tudi niso varna naša krajevna imena.

Če se le površno pregleda te »Pertrattazioni«, se vidi hitro, kako znajo tudi v naši deželni hiši pačiti slovenska krajevna imena. Iz lepih naših imen napravljajo prave spake.

Le poslušajte:

Sedlo — Sedula
Šempas — Sempasso
Prvačina — Prebacina
Bovec — Plezzo
Grgar — Gargaro
Branica — Branizza
Ajdoščina — Aidussina
Mirnik — Mernico
Libušnje — Libussina
Cerkno — Circhina
Lokve — Corgnale
Trbuša — Tribussa
Vogrsko — Vogersca
Žaga — Saga
Srpenica — Serpenizza
Reka — Recca

Nemški rut — Nemski Ruth
Ponikve — Panigua
Velike Žablje — Velikazabla

To je le nekaj, kajti poleg teh je še cela vrsta drugih popačenih imen. Kakor daleč gre to pačenje, se vidi iz tega, da niti Kožbane in Biljane ne pustijo v miru, marveč so napravili iz njiju Cosbana in Bigliana. Doberdobo tudi niso prizanesli, marveč so mu odbili b, in sedaj straši svet po laško z »Doberdō«. Ravne so Raune, Rihemborg je Rifenberg, Naklo je Nakla, Lijak je Liach, Idersko je Iderska, Gorjansko je Gorjanska, itd., itd. Še Moncorona manjka, Montespina in Piedimonte, pa je popoln Babilon v deželni hiši.

Kar se tiče krajevnih imen, stojimo na tem stališču, da je pisati vsa slovenska imena po slovensko, laška pa po laško, le tam, kjer je v rabi že od nekega dvoje imen, naj ostaneta obe, toliko pri jednih kolikor pri drugih. Da bi pa Lahji v deželni hiši strašili svet po svojih »Pertrattazioni« s spakami, kakor so gori navedene, proti temu slovesno protestujemo. Protestujemo, da se drzne deželna uprava rabiti uradno spake za naša krajevna imena, in zato ob enem pozivljemo poslance, da se ob prvi priliki postavijo po robu temu, da bi v deželni hiši pritiskali slovenskim vasem in trgov pečat sužnjosti. Sicer bi se morali že slovenski deželni odborniki pobrigati, da bi se kaj takega ne dogajalo v deželni hiši, ali, saj vemo, kako je z njimi. Zato od te strani nimamo nič pričakovati, pričakujemo pa, da se pačenju slovenskih krajevnih imen potem deželne uprave postavijo po robu drugi poslanci pri prvi priliki v zborovanju deželnega zbora.

DOPISI.

Iz Ravnice. — (Kaj počenja naš namestnik božji?) — Dne 13. avgusta smo imeli v naši cerkvi dve pridigi, eno navadno in eno politično s čitanjem zadnjih dveh dopisov iz Ravnice, katere je g.

vikarij imel prepisane, in jih je čital zopet v cerkvi, sedaj pa na prižnici pod podobo sv. Duha, pod katerim bi se pod smrtnim grehom ne smelo kaj takega čitati, ker g. vikarij je večkrat rekel, da kedor »Sočo« in »Primorec« čita, greši pod smrtnim grehom. Pa on nič ne greši, ker se predzne dopise iz teh listov čitati celo v cerkvi. Proti dopisom je tako odgovarjal:

I. da v cerkvi ni še nobeden poginil od vročine, in tudi, da nobenega ni tirjal za petake za pogreb; od 5 pogrebcev da je dobil samo 4 gld. G. vikarij, mi vam tega ne verujemo, da vi pokopljete 5 oseb za 4 gld., pač pa za 25, to vam verujemo.

II. Zaradi procesije na sv. Mohor je rekel, da on je povabil vse bližnje duhovnike in župnika iz Solkana, da je napravil kosilo za vse, pa jih ni bilo, pač pa da so prišli čez teden v Ravnico. Mi ne verujemo tega, ker ste rekel poprej, da v nedeljo ne bo procesije, in tudi po plesu ste rekel, da zaradi plesa ni bilo procesije, in tudi da je ne bo, kadar bo ples. Bližnjih duhovnikov ni nihče videl, da bi čez teden prišli v vas; tudi g. župnik iz Solkana ima navado za mašo na dan sv. Mohorja priti brat pšenico; pa letos je ni zaslužil, in če pride, pride zastoj.

III. Rekel je, da on ni govoril, da tisti denar od plesa je hudičev, pač pa da je rekel, da so groši Judeža Iskarijota. G. vikarij, vi ne govorite resnice! Mi vam lahko pripeljemo več prič, ki so to slišale, o Iskarijotu pa ni nobeden nič slišal. Tudi Iskarijotov denar ni, ker ni njegove podobe gori naslikane. To so prazne fraze, kar vi govorite.

IV. Radi cerkve, ker je zaprta, je rekel: jaz ukazem z lepa ali shuda, cerkev mora biti zaprta. Jaz sem gospodar, in faloti ne bodo meni nič ukazovali. G. vikarij, vas vprašamo, koliko ste vi plačal za zidanje cerkve, ker zdaj se delate gospodarja v njej. Vi niste niti belica plačal, pač pa mi občani, iz naših žuljev je izrastla cerkev pokoncu, in zdaj nam zapirate vrata žuljev naših očetov; pod nobenim duhovnikom ni bila še cerkev zaprta, na ta način so si naši očetje zidali zapor, da nas zdaj noter zapirate, pa ne cerkev. Rekel je, kaj to stori, če se človek spoti, da zaradi tega ne pogine nobeden. Ne vi, g. vikarij, vi imate prostora dovolj pred oltarjem.

V. Radi dopisnikov je rekel, da so v resnici faloti, in da mi njega na noben način ne moremo zapreti; dopisniki so res faloti, ker vsak pošten človek se podpiše pod dopis, in ako ni podpisan, tisti je v resnici falot. Rekel je tudi, da ni vse resnica, kar so pisali faloti. G. vikarij, vam povemo, da kdor hoče imeti podpis, naj gre v uredništvo »Soče« in »Primorca«, tam ga dobi. Ako ni res, kar smo pisali, gre tudi lahko na sodnijo in nas toži; pa mi mislimo, da za resnico nas ne more nobeden tožiti. S sto pričami potrdimo vam, da je vse res, kar pišemo. G. vikarij, mi, »faloti«, vas redimo; lačen ste prišel k nam, s praznimi črevi, da vam jih mi polnimo. Zdaj ste sit postal in nas obrekujete ter zmerjate s faloti! Prav, g. vikarij, zdaj vemo, kaj ste vi. Zapremo vas tudi lahko, ker nam poštenim ljudem govornite faloti, čeprav pravite vi, da ne.

VI. Rekel je, da je bil v Ravnici semenj, pa v nobenem dopisu ni bilo pisano semenj. Rekel je, da kakor na živinskem trgu da so si tudi tam imeli fantje kaj zbirati. Mislim sem že, da so si kaj zbrali, in da bo kmalu par porok! Mi, g. vikarij, mi nismo živina, da nas gonijo v semenj, mi smo ljudje pošteti; če pa mislite, da so si kaj zbrali, mislite na to, da zaslužite zopet petake za poroko.

VII. Govoril je tudi, da on ni vedel, kako gre ples, da mora plačati, kdor hoče plesati. Rekel je, da je mislil, da bodo plesali kar tako. Ne imejte nas za norca!

Drago ljudstvo, sedaj vidiš, kakega sovražnika v črni suknji imaš v občini. Ti ljudje nam glodajo kosti in nas hočejo spraviti zopet v temo srednjeveške inkvizicije. Torej, ljudstvo, pokoncu, otresi se teh inkvizitorjev in sovražnikov!

Na svidenje, gospod Tinče!

Iz Podgore. — Veteranskega društva podgorski oddelek je imel v nedeljo in ponedeljek blizu Ločnika pa še v podgorski občini ples. Ker je imelo gasilno društvo v tovarni v nedeljo tudi ples, smo imeli ta dan dva plesa v občini. Čudno se je videlo na veteranskem plesu, kako je zletela v zrak raketa v zelenih, rdečih in belih barvah!

Grof Monte Cristo.

Napisal Alexandre Dumas.

(Dolge.)

»Vzemimo pa tudi slučaj,« nadaljuje grof, »da maščuje postava smrt člana človeške družbe s smrtjo morilčeve zato, ker vsak umor proti javni varnosti! Toda ali ni tisoč bolečin, ki jih ljudje zasekajo drugim in ranijo s tem vso dušo, vsega duha človekovega ter ju zastropijo morda za vedno, bolečin, za katere ne pozna postava niti tolažbe, niti maščevanja? Ali ni zločinov, za katere bi bila smrt na kolu, kakor pri Turkib, ali izruvanje posameznih živcev, kakor pri Prokezihi, še zelo mila kazen, katere pa pusti hladna človeška družba nezakazovane? Recite, če ni takih zločinov?«

»Da,« odvrne Franc, »in zato je dovoljen dvoboj.«

»Ah, dvoboj!« vsklikne grof. »Pri moji duši, to je lahek način, doseči svoj smoter, če je ta smoter maščevanje! Nekdo vam je ugrabil zaročenko, zapeljal ženo, oskrnul sestro; vse vaše življenje, katero je določil Bog vsakemu človeku, katerega je ustvaril, v srečo, je radi tega polno bede bolečij in sramote, in vi menite, da ste maščevani, če ste zabodli možu, ki je ugrabil mir vašega duha, upanje vašega srca, meč v prsi ali mu pogrnal kroglo v glavo? In to brez ozira na to, da se mnogokrat zgodi, da zmaga nasprotnik ter se umije v očeh sveta in v nekem smislu očisti pred Bogom. Ne, ne,« nadaljuje grof, »če bi se imel kdaj maščevati, bi tega ne storil na ta način.«

»Torej ne odobravate dvoboja in bi ga ne sprejeli?« vpraša Albert, čude se, da sliši tako nenavadne nazore.

»O, če bi bilo treba!« pravi grof. »Razumimo se! Dvobojeval se bom vedno za nesramnost, za malenkost, za psovko, za zaušnico, in to tem bolj brez skrbi, ker je moje telo izurjeno v najrazličnejših telesnih vajah in so mi znane vse mogoče nevarnosti, da na ta način precej lahko upam, da svojega nasprotnika usmrtim. Torej za take stvari se bom dvobojeval vedno, to je gotovo! Toda za počasno, globoko v srcu ključujočo, večno bolečino bi si prizadeval, maščevati se s tem, da provzročim jednako bolečino: oko za oko, zob za zob, kakor pravijo ljudje na Jutrovem, ki bi si jih morali vzeti v vsem za vzgled, ti izvoljenci stvarstva, ki si znajo napraviti življenje iz sanj in vstvariti v domišljiji raj.«

»Toda,« pravi Franc grofu, »s temi nazori, ki vas delajo sodnikom in krvnikom v svoji lastni zadevi, vam bo težko zadeti pravo mero. Jeza je slepa, gnjev nepremišljen, in kdor kuha osveto, temu se lahko zgodi, da mora grenko čašo izprazniti sam.«

»Da, če je ubog in neroden, a ne, če je okreten in bogat. Sicer je pa najhujše, česar se je pri tem bati, to, o čemur smo govorili pravkar, smrt, kakoršno je izumilo človekoljubna francoska revolucija mesto smrti na kolesu in mesto raztrganja telesa na štiri dele. In kaj se meni človek za tako kazen, če se je maščeval? Res, zelo žal mi je, da tega neumnega Pepina skoro gotovo ne ohglavijo; videli bi, kako hitro je to končano in da sploh ni vredno besede. Toda na mojo čast, gospoda, za prvi dan karnevala imamo pač nenavaden pogovor. Kako pa smo prišli na ta predmet? Ah, spominjam se; želela sta prostor na mojem oknu. Naj bode, dobila ga. Toda pojdimo zdaj najprej k mizi, kajti že nam prihajajo praviti, da je zajutrek pripravljen.«

Res isti hip odpre sluga jedna izmed štirih vrat salona ter izgovori besede:

»Al suo comodo!«

Mlada gospoda vstaneta in oddeta z grofom v obednico. Tekom zajutreka, ki je bil izvrsten in pripravljen izvanredno fino, opazuje Franc Albertovo obličje, da bi spoznal na njem vtis, katerega so morale brezdomno napraviti grofove besede na njegovega prijatelja. Toda bodisi, da jim ta v svoji navadni brezskrbnosti ni posvetil nikake pazljivosti, bodisi, da ga je grofovo pojasnilo glede dvoboja z njim spravilo ali da so pretekli dogodki, znani samo Francu, za tega podvojili vpliv grofovih nazorov, — njegov prijatelj je bil videti, kakor da nima proti grofu čisto ničesar; baš nasprotno je jedel kot mož, ki je bil tekom štirih mesecev obsojen na italijansko kuhinjo, to je jedno najslabših, kar jih je na svetu. Grof, ki mu je bilo videti, da je napravil Albert nanj živ, da, silen utis, je vsako jed komaj pokusil; zdelo se je, da je sedel s svojima gostoma k mizi samo iz uljudnosti in da čaka njunega odhoda, da si da prinesiti kako nenavadno, posebno jed.

To spomni Franca nehoté na strah, katerega je vzbudil grof grofici G... in na njeno prepričanje, da je grof mož, katerega ji je pokazal v nasprotni loži, vampir.

Koncem zajutreka pogleda Franc na uro.

»Torej,« pravi grof, »kaj nameravata zdaj?«

»Upava, da naju oprostite, gospod grof,« odvrne Franc, »kajti opraviti imava še tisoč stvari.«

»Kaj na primer?«

»Še vedno nimava kostumov, in ti so danes neobhodno potrebni.«

»Ne skrbita za to. Na trgu del Popolo imamo posebno sobo, in izvolita mi samo povedati, kakšne kostume želita, da jih dam prenesti tja, in potem se maskiramo skupaj.«

»Po usmrtitvi?« vsklikne Franc.

»Vsekakor po nji ali pa še med njo, kakor želita.«

Naši domači fantje naj bi se oprijemali malo več slovenskega petja ter se vzdrževali laškega. Sramota je za vsakega Slovenca, ki popeva laško.

Nekateri laški fantje so se zbrali ter se učijo skupno peti, seveda laško. In kaj se je zgodilo? Nekateri domači slovenski fantje, ki so bili prej med slovenskimi pevci, so se jim pridružili, da bodo od sedaj naprej peli tudi oni laško! To je pač obžalovanja vredno, in treba je kaj storiti, da se postavimo krepkeje v bran laškemu uplivu!

Glede plesa v tovarni moramo še omeniti, da je bil napis na uhodu v tovarno, da je ustop dovoljen le vabljenim, v nemškem in laškem jeziku. Slovenskega nič!

Ravnatelj tovarne, zagrizen Nemec, zaničuje slovenski jezik, in delavci Slovenci bi niti ne smeli več govoriti slovensko, ako bi šlo vse po njegovi volji. V nedeljo je bil ta direktor v neki gostilni in tam je bilo tudi več slovenskih delavcev. Ti delavci so peli laško in nemško! Slovenskega le nekaj. Klicali pa so „Evviva“ in „Hoch“, nijednega „živio“ ni bilo slišati. To je žalostno, tim žalostnejše, ker postajajo naši ljudje tako nezavedni, da si pustijo od vsakega tujca narekavati, kako naj govorijo, kako naj pojo, kako naj kličejo. Ravnatelj jim ne sme nič storiti, ako nočejo na njegovo komando žvižgati po laško in lajati po nemško, ako govorijo svoj slovenski jezik, ako pojejo slovenski, nad tem se nima nikdo nič spodtikati, najmanj pa tovarniški ravnatelj. Delavci so pod njegovo komando, kadar delajo, drugače nima nobene pravice do njih, najmanj pa to, da bi po njegovem povelju slovenski domači delavec smel morda govoriti in peti le v nam tujih jezikih, v laškem in nemškem. Mi zahtevamo, da ravnatelj spoštuje slovenski jezik ter upošteva, da je na slovenskih tleh!

H koncu moramo povedati še to, da so se vrtele na plesu v tovarni tudi nekatere tretjerednice. Te pa priporočamo g. kuratu v „poboljšanje“!

Rihenberg, 15./8./95. — Ker je Rihenberg obširna občina, smo ustanovili letos za oddelek Vas novo bralno društvo, katero pa ne da našemu županu Pavlici miru. Koj takrat, ko je slišal o njega ustanovitvi, je ril pri oblastvih proti njemu s pobožno željo, da bi ga iste ne potrdile. Svet in oblasti si pač mislijo, kako mora biti ta človek pobožen in moralen in kako se plesa in greha boji. Toda mi tega obritega tička bolje poznamo, ker vemo, da se je letos celo ves postni čas v njegovem domu v krčmi vedno plesalo in da je celo godec umrl v njegovem hlevu. Kaj bi se zgodilo drugemu krčmarju, da bi tako dovoljeval javne plesne v svojem lokalni in da bi mu tam godci od truda in vžite pijače zjutraj umirali? Joj, kako bi Pavlica zavijal oči proti nebu in vse svoje mameluke dražil nanj in ga z največjo kaznijo obsodil! *)

*) Pa kako bi njegov sin dr. Andrej besnel po „Prismojencu“, govoril o brezbožnosti, kazni božji in grehu — ker pa njegov očka tako dela, pa lepo močiti. Je vse prav! Op. uredn.

Les lep je, župan, ki take zglede daje! Ako pa društvo priredi kak ples, ki ni javen, hoče ga sam skrat vzeti, nebo in zemljo kliče na maščevanje proti prirediteljem, kateri pa bi mu bili jako ljubi, ako bi isto veselico priredili v njegovi hiši, ali pa ako bi prišli na njegovo harmoniko k njemu popivat in skakat cele noči! Kedar gre za njegov žep, mu ni mar ni Bog ni hudič, ni pohujšanje ne greh, še manj pa policijski red, zaradi katerega je moral že marsikateri krčmar v občini občutiti njegove kremplje, zlasti dokler ni sam Pavlica odprl svoje krčme. Drugi ne sme nič, on pa vse, in v svoji nadutosti menda že dvomi, da bi bil Bog v nebesih več nego on, preslavni očka Pavlica!

Toda ljudstvo misli o njem nekoliko drugače: čimbolj bo proti društvu ril, temveč udov bo društvo štel in tem krepkeje bo. Pavlica v svoji občini nima nič pravih in odkritih prijateljev, a prav ogibljejo se ga vsi neodvisni izobraženejši možje in tako tudi revno ljudstvo, ki ni videlo v njem še nikoli prijatelja. Da bi društvo delalo greh in pohujšanje, se boji on, ki pozna dobro tistega, pred katerim niso ženske varne celo v javnem lokalu, da je morala marsikatera brzo uteti, če se je hotela ubraniti vsiljevanje ljubezni.... Gorje solati, ki jo kozel varuje!

Sicer pa naj se Pavlica raje za drugo briga nego za naše društvo. Letos je v svoji samogolnosti, da je on več zaslužil, poskrbel za to, da je podjetništvo železnice dobilo ves pesek iz Branice in obč. zemljišč brezplačno. V drugih občinah so za pesek dobili lep denar; a mi smo bogati in nobel. Ako ga pa reveži prosijo podpore, naznanja z levjim rjovenjem, da ni soldov. Sebi seveda je plačo kot tajnik in župan zvišal, tudi je svojim zvestim jogrom določil plače k sejam, tako da smo menda edini v deželi, kjer strarešinstvo občino obira.

Kakor pa župan za svoje občine blagor dela in skrbi, tako tudi ljudstvo njega ceni in spoštuje. Naj bo pripravljen in gotov, da se tudi njemu bliža dan plačila.

Iz Sorodnj. — Kakor Vam je znano, gospod urednik, priredijo samostojni fantje, kakor se sami nazivljejo, v nedeljo to je 20. t. m. v Rubijah pri Hrovatu veselico. Pri nastopu teh „samostalnežev“ pada število od 80 grl, kakor so razglasili za reklamo, na 30, o čemur se lahko vsak prepriča.

Ker so pa sami grozno olikani in omikani, titulirajo ude društva „Nada“ z „divjaki iz gor“, ter so jim namignili, da jih ne marajo videti pri njih veselici, vabilo k tej pa je bilo „Nadi“ vendarle po pošti dostavljeno. Kje je konsekvencnost? Da se jim ne bode treba bati družbe „Nadinih“ pristašev, so sklenili isti, da mesto se udeležiti veselice, zlojijo svotico, ki je bila namenjena za ustopnino, ter se jo pošlje „Šolskemu domu“ v Gorico.

V to svrhu se je nabralo 754 K, katere „Šolski dom“ gotovo sprejme, med tem ko je pri „samostalnih“ fantih nastal sedaj prepir,

ker so nekateri za to, da obdrže dobiček, drugi pa za to, da se razdeli, kakor je bilo že objavljeno!

Govori se, da ustanovijo po veselici društvo, in da bode njih pevovodja g. M. iz „goriške okolice“. Kdo se ne smeje?! Gospod M., pevovodja v Sovodnjah!

Iz Leppe. — (Kaj pridiga naš nunc.) Jedno zadnjih nedelj je zopet kričal gospod nunc nad svojimi vernimi ovčicami. Rekel je, da je premalo ljudi, kje je mladina, starši, kako pazite na svoje otroke, jih puščate semtertje, premalo skrbite za nje. Rekel je, da je farovž osramočen, da pa on ni kriv tega. Potem je pa začel pripovedovati, kaj se mu je dogodilo v njegovem življenju. Ko so ga prinesli h krstu, je padel iz rok botru na tla; rekel je, da je škoda, da ni takrat umrl. Ko je bil še majhen doma na Krasu, je padel pod voz: tudi škoda, da ni takrat umrl. Ko je bil v četrti latinski, so ga zdravniki operirali na vratu; tudi škoda, je rekel, da ni takrat umrl. Ko se je vozil po morju v nevarnosti, je rekel, da škoda, da ni utonil. Kaj to je za pridigo. Kaj je to beseda božja? Saj še ni svetnik, da bo nam razlagal svoje življenje! Kaj nas to briga. — Če bo pripovedoval še naprej take reči v cerkvi, bo lahko še bolj tožil, da je premalo ljudi v cerkvi!

Ljudje pravijo, da je še precej dobro čuval na svoje Marijine hčere, ker zdaj je prišla le jedna, da žaluje okoli farovža. Druge pa še prepevajo na gospod - nuncem vinogradu.

Od Sv. Lucije. — Blagodejna nemška prosveta kaže povsodi svoje plodove. Sicer čitamo pogosto o herojskih aferah, kjer nastopa nemški Mihel, kakor reprezentant germanske kulture. Furor tenticus je tudi pri nas dne 1. t. m. v gostilni Mikuž bruhal svojo lavo iz dna „valhale“. In nad kom? Nad nedolžno, šibko natakario g. Mikuža. In zakaj? Zato, ker je gostilničar opozoril na lep način vso družbo (sestoječo iz vladnih inženirjev in onih Redlichove tvrde), da je policijska ura, in da z ozirom na zakonite naredbe glavarstva in občine ne sme dati več pijače. A nekateri gospodje se presneto malo menijo za naredbe gosposke, ko brezpogojno zahtevajo od gostilničarja pijače po policijski uri. Gostilničar, videč, s kom ima opraviti, se je odstranil z besedo: „Lahko noč!“ Poslal pa je k njim natakario, ki naj po njih odhodu pospravi in ugesi luči. Pa komaj se je prikazala, že je vstal neki višji inženir in zahteval, naj se natakario odstrani. Ker pa ni hotela ubogati, zagnal se je vanjo hrabri mali inženirček ter jo telebnil vznak po stopnicah, ki vodijo v gostilno. Pripetilo pa se je temu možicelju nekaj neljubega. V bližini stoječi gostilničarjev brat (gluhonem človek), videč ta surov napad, je pristopil takoj in je zasolil par gorkih hrbremu inženirčku. Na to je prišel pravi pravcati pretep, in Bog ve, kako bi se bil končal, ko je še neki c. kr. profesor z dunajske tehnike začel udarjati s svojima debelima rokama po glavi nedolžnega mutca, ako bi ne bil pri-

stopil sam gostilničar ter pomiril teh pretepajočih s pomočjo dveh gospodov, katerih eden je odnesel bojevitnega inženirčka iz vrta dotične gostilne. Tako svetlika germanska kultura! In od teh ljudi naj se učimo olike? Narobe! Mi smo sicer vedeli, da se od „ai-zenponarjev“ nimamo nadejati Bog ve česa, ali kaj takega le nismo pričakovali. Resnici na ljubo pa moramo izjaviti, da sta bila dva druga inženirčka, ki sta stavbena voditelja podjetništva, povsem mirna in dostojna. Čast, komur čast! Drugim gospodom svetujemo, da naj se uče olike od naših fantov, ki so jim dali izgled ravno na omenjeni večer. Za sedaj toliko. Ako ne bo drugače, postrežemo prihodnjič z imeni!!

Domače in razne novice.

Cesarjev rojstni dan. — Včeraj je praznoval naš cesar svoj 75. rojstni dan. Na predvečer sta šli po mestu mestna in potem vojaška godba. Včeraj v jutro je bila budnica. Vršila se je vojaška masa na Rojicah. V stolni cerkvi je bila običajna slovesna masa.

Letošnji občni zbor „Adrija“, ki se je vršil 12. t. m., ni bil sicer vsled skrajno slabega vremena in drugih zaprek tako številno obiskan, kakor doslej; moremo pa tudi to zborovanje šteti med pojave zanimanja našega akademiskega dijaštva za mnogobrojna vprašanja, ki je srečavajo na potu v javno življenje. Na tem občnem zboru je prišla „Adrija“ v nove roke, ne morda v drugo strujo, menjale so se le osebe; kajti morali so ji dati slovo vsled vstopa v javno življenje skoro vsi oni, ki so ji stali še ob zibelci. Upati je, da novi odbor ne zapusti pota, ki so mu ga začrtali dosedanjí odborniki, ter da kot nove moči ne le vzdržijo društvo na sedanji višini, temveč je po moči dvignejo bolj in bolj.

Odstopivši odbor oz. odseki so podali občnemu zboru, kojega se je udeležilo tudi več abiturijentov, račun o delovanju v minulem letu ter so dali naslednikom v tem oziru navodila za bodoče. Odsek za narodno manjšino je opozoril zbrane akademike na ginevanje slovenskega življa ob jezikovni meji, ki kriči po pomoči. Javnost je odsek opozoril na to že po sestanku o Velikinoči v „Soči“ v člankih „Občini Dolenje in Zagraj“. Sedaj pa so se sklenile še razne resolucije na vsa naša narodna društva in druge činitelje, da obrnejo svojo pozornost Slovincem v občinah Dolenje in Zagraj, ki so v vedni nevarnosti, da popolnoma izginejo v laškem žrelu. Narodni kolek, ki ga je uvedlo na Slovensko društvo „Adrija“, se je vsled nesporazuma z „Družbo Sv. Cirila in Metoda“ oddal ženskem oddelku „Šolskega doma“ v upravo. Glede ljudskih knjižnic se je sklenilo delovati na to, da se ustanovi čimveč stalnih (občinskih ali društvenih) knjižnic; ob enem pa se je naložilo odboru, da stopi v dogovor z „Narodno prosveto“ za ustanovitev ene potovalne ljud-

(Dalje v prilogi.)

„Pred šafotom?“

„Šafot je del slavlja.“

„Čujte, gospod grof,“ pravi Franc, „jaz sem si premislil in se vam zahvaljujem za vašo prijaznost, a zadovoljim se s tem, da sprejemem prostor v vašem vozu in na oknu kavarne Rospoli, proseč vas, da prepustite prostor na oknu v ulici del Popolo komu drugemu.“

„Toda povem vam naprej,“ odgovori grof, „da zamudite s tem zelo zanimiv prizor.“

„Vi mi ga opišete,“ odvrne Franc, „in prepričan sem, da napravi ta povest iz vaših ust na me skoro isti utis, kakor bi ga napravil pogled sam. Sicer sem pa že neenkrat hotel pri-sostovati kaki usmrtitvi, a se nisem nikdar mogel odločiti k temu. In ti, Albert?“

„Jaz,“ odvrne Albert, „sem videl, ko so usmrtili Castainga; toda mislim, da sem bil tedaj nekoliko vinjen. To je bilo oni dan, ko sem se poslavljaj od šole in smo prečuli noč v ne vem kateri krčmi.“

„Nikakor ni prav, da stvari, ki je niste storili v Parizu, tudi ne storite v inozemstvu. Če človek potuje, mora storiti take stvari zato, da se pouči. Pomislite, kakšno ulogo bode igrali, če vas vprašajo v Parizu, kakšne so usmrtitve v Rimu, in bode morali odgovoriti, da ne veste. In poleg tega pravijo, da je obsojenec oduren zločinec, vreden vsega preziranja, kateri je umoril s sekiro dobrega kanonika, ki ga je odgajal kakor sina. Če bi potovali po Španiji, bi vsekakor hoteli videti boje z biki, kaj ne? Mislite si torej, da je to, kar bodedo videli, boj z bikom. Spomnite se starih Rimljanov v cirkusu in tedanjih lovov, na katerih je bilo usmrčenih po tristo levov in sto ljudi. Spomnite se osemdesettisoč gledalcev, ki so ploskali z rokami, belih matron, ki so vodile tje svoje hčerke, godne za možičev, in mičnih vestalk z belimi rokami, ki so delale s palcem majhno znamenje, katero je pomenilo: „Naprej! Ubijte tega moža tukaj, ki je že na tri četrtine mrtev!“

„Ali greš ti, Albert?“ vpraša Franc.

„Pri moji duši, da, moj ljubi! Omahoval sem kot ti, toda zgovornost gospoda grofa me je zvyabila.“

„Ker hočeš, torej pojdiva,“ pravi Franc, „toda idoč na trg del Popolo, bi šel rad skozi ulico du Cours; ali je to mogoče, gospod grof?“

„Peš da, z vozom ne.“

„Torej pojdem peš.“

„Ali je zelo potrebno, da greste skozi to ulico?“

„Da, tam bi rad nekaj videl.“

„Prav, torej pojdemo skozi ulico du Cours, in voznika pošljem skozi ulico del Babuino na trg del Popolo, kjer nas počaka. Sicer mi je pa zelo ljubo da gremo skozi ulico du Cours, ker zajedno lahko vidim, če se je nekaj, kar sem naročil, izvršilo.“

„Ekscelenca,“ pravi sluga odprši, „mož v spokorniški obleki bi rad govoril z vami.“

„Ah da,“ pravi grof, „že vem, kaj je. Gospoda, izvolita se vrniti v salon, na srednji mizi najdeta najfinejše havanasmodke; jaz sem takoj zopet pri vama.“

Mlada gospoda vstaneta in odideta skozi jedna vrata, dočim se grof opraviči še enkrat in oddalji skozi druga, Albert, ki je bil strasten kadilec in se mu je zdela velika žrtev, da je bil tekom svojega bivanja v Italiji brez smodk iz kavarne Paris, se približa mizi in vsklikne veselja.

„Torej,“ ga vpraša Franc, „kaj misliš o grofu Monte-Cristu?“

„Kaj si mislim o njem?“ pravi Albert, očividno presenečen nad tem vprašanjem. „Mislim si, da je popolnoma ljubezniv mož, ki kar najprijaznejše sprejema svoje goste, ki je mnogo videl, se mnogo učil, mnogo razmišljal, mož, ki spada kakor Brut k šoli stoikov in ima“, pristavi, spustivši iz ust z vidno slastjo oblak dima, vijočega se v spiralah proti stropu, „poleg tega še izvrstne smodke.“

To je bilo Albertovo mnenje o grofu. Ker je Franc vedel, da si Albert domišlja, da izvrstno pozna ljudi in stvari, si ne prizadeva vcepiti mu drugega mnenja.

„Toda,“ pravi, „ali nisi opazil nekaj posebnega?“

„Česa?“

„Pozornosti, s katero te je opazoval.“

„Mene?“

„Da, tebe.“

Albert nekoliko pomieli.

„Ah,“ vzdihne nato, „temu se ni čuditi. Skoro jedno leto sem že odsoten iz Parisa in zdeti se mu moram kakor človek z drugega sveta. Smatral me je pač za čelana. Razočuraj ga pri prvi priliki, dragi moj, in povej mu, kako je stvar.“

Franc se nasmehne.

Trenotek nato se vrne grof.

„Tukaj sem, gospoda,“ pravi, „in zdaj lahko popolnoma razpolagata z menoj. Naročeno je vse; voz se odpelje na trg del Popolo, a mi odidemo skozi ulico du Cours, če vama je prav. Vzemite si vendar nekaj teh smodk, gospod Morcerf.“

„Resnično, z največjim veseljem,“ odvrne Albert, „kajti italijanske smodke so grozno slabe. Če pridete v Paris, se vam odzovem za nje.“

„Tega ne odklanjam, kajti lahko se zgodi, da pridem tja, in ker mi to dovoljujete, potrkam tedaj na vaša vrata. Toda zdaj, gospoda, ne smemo izgubljati časa, kajti pol jedne je. Pojdimo torej!“

Vsi trije odidejo. Kočijaž dobi od svojega gospoda še poslednja naročila ter se odpelje po cesti del Babuino, dočim se napotijo pešci čez Španski trg v ulico Trattina, po kateri dospo do palače Fiano in palače Rospoli.

Franc je upiral svoje poglede v okna druga palače; znamenja, katero sta dogovorila v razvalinah Kolozaja mož v plašču in Transtiberčan, mu je bilo še v spominu.

„Katera okna so vaša?“ vpraša grofa z najbolj naravnim glasom, ki mu je mogel.

ske knjižnice, v kateri namen so se tuji pozvali člani, da nabirajo primerne knjige, kjer je to le mogoče. Glede dijaške kuhinje v Gorici je dobil odbor nalog, da sestavi pravila za tako društvo ter poskrbi vse potrebne podatke za organizacijo take dijaške kuhinje ter potem s popolnoma konkretnimi predlogi stopi pred slovensko javnost, da se vresniči v Gorici ta za naše srednješolsko dijaštvo nad vse potrebni zavod, in to posebno z ozirom na neodvisnost dijaštva od katerihkoli vplivov. Za olajšanje dijaških potovanj o počitnicah bo naloga novega odbora in drugih članov „Adrije“, da preskrbi v vsakem večjem kraju za one srednje- in visokošolske dijake, ki se izkažejo s tozadevno legitimacijo društva „Adrije“, olajšave glede prenočišč in prehrane. Tržaškega shoda narodnoradikalnega dijaštva v septembru se društvo udeleži po več članih; kot oficijelni zastopnik pa se je določil dosedanjí tov. podpredsednik. Glede „Slov. dijaške zveze“ se je sklenila resolucija, s katero se to društvo smatra kot nepotrebno in naravnost škodljivo, ker skuša tudi pri nas le cepiti moči akad. dijaštva pri narodnem in kulturnem delu, ter se pozivljajo goriški akademiki, da ostanejo zvesti dosedanjemu svojemu središču, akad. fer. društvu „Adrija“. Obravnavalo se je tudi vprašanje poljudnih predavanj posebno za gorisko okolico ter pozvala naša inteligenca, da se loti čimprej tudi tega dela, ki je velikanske važnosti za probujo našega ljudstva. — Odborovo poročilo, v katerem je tov. predsednik podal sliko vsega dosedanjega delovanja „Adrije“ ter naštel mnogobrojne naloge, ki še čakajo društvo za bodočnost, se je vzelo na znanje, na kar je odstopajoči odbor po poročilu preglednikov dobil soglasno absolutorij. Volitve so se izvršile soglasno. Novi odbor se objavi posebej.

Tako je skončal ta IV. redni občni zbor akak. fer. društva „Adrije“, ki je dosedaj vedno kazalo, da ima v sebi dovolj življenske moči, da odoli svojim nalogam. Želimo, da naše akademsko dijaštvo ne omaga na začetnem si potu, in da organizirano v društvu „Adrija“, ki naj procveta in raste, še naprej krepko in čilo deluje za povzdigo kulture in narodne zavesti našega slovenskega ljudstva.

— 1 —

Koncert v dobrodelno svrha. — Kakor naznanja inserat, priredi tvrdka Goriup velik vojaški koncert v dobrodelno svrha, namreč v podporo nesrečne udova Strosarjeve v Solkanu, katere mož je ponesrečil v terek na cesti blizu Moše, in katera se nahaja v bedi s štirimi otroki. Preplačila za ustop h koncertu se hvaležno sprejemajo.

Zborovanje „Zaveze“ jugoslovanskih učiteljskih društev v Pulju. — To zborovanje se je vršilo po vspredu, kakor smo ga priobčili. V „Zvezi“ je sedaj 33 društev, ki imajo 67 častnih, 1696 pravih in 64 podpornih, torej skup 1827 članov. V odbor so bili izvoljeni zopet za predsednika L. Jelenc, za blagajnika Fr. Luznar in za tajnika Drag. Česnik. Odborniki

za Primorsko so M. Anžlovar, Berginc in Križman. Glavno zborovanje je otvoril predsednik Luka Jelenc, rekoč, da „Zveza“ zboruje drugič na tleh kršne Istre. „Zvezda vodnica v sapnem našem delovanju naj bi nam bila: napredek ljudskega šolstva, svobodna šola in svobodomiselnost ter gmočno dobro podprto učiteljstvo. Tej ideji je ostala zvesta „Zaveza“ do danes in s tem programom je tudi prišla v Pulj. Jasen je njen program in čisti so njeni nameni, a vendar jo je zapustil del istrskega učiteljstva ter hodisvoja pota. Morda jim ni bil všeč odpor in boj, ki ga ima „Zaveza“ z drhaljo, ki se zbira v klerikalni stranki, ki nasprotuje šoli in ki sistematično uničuje sadove novodobne šole, hoče ohraniti narod v temi in nevednosti. Reklo bi se lahko, da poljubljamo bič, ki nas tepe, ako bi hoteli živeti v prijateljstvu s tisto stranko, ki ima pač baje srce za stavkajoče delavce, za delavce na polju ljudske prosvete pa ima samo preziranje in brutalno silo. In proti taki stranki bi naj ne vodili boja? Istrsko učiteljstvo se naj ne vara, tudi v Istri je doma klerikalizem, toda ta klerikalizem je še ponižen in ne nastopa agresivno, ker še ne najde doma odpora. Ali ni tisti v klerikalnem taboru, ki leze pod plašč nadutega gromovnika dr. Šusteršiča in pobira stopinje za najbolj neznajnim politikom, kar jih nosi slovenski svet, za Šukljatom. Ali ne podpirajo moralno in gmočno istrski provokatorji najstrupenejšega sovražnika slovenskega in hrvatskega učiteljstva? Naj o tem premišlujejo istrski učitelji in po tem uravnajo svoje delovanje. Tužni časi so nastopili za učiteljstvo, zakaj osamljeno stoji v svojem težkem boju in odnikoder mu ne dojde pomoč. Toda obupati mu ni treba! Naj si vzgoji svobodomiselnost in napredno ljudstvo. S pomočjo tako vzgojenega ljudstva učiteljstvo lahko stre črni klerikalizem in mu iztrga iz žrela dragoceni zaklad — našo šolo. Takrat pa se razgrnejo goste črne megle klerikalizma in zasije preko naših pokrajin svetlo solnce svobode in napredka. In takrat napoči čas, ko bo učiteljstvo s ponosom smelo vzklikniti: Narod smo privedli iz teme k luči, iz boja k zmagi.“ — O prvi točki dnevnega reda „O peticiji na drž. zbor za izboljšanje gmočnega položaja ljudskega učiteljstva“ je poročal g. Pavel Plesničar, nadučitelj v Marezigah pri Kopru; po obširnem in temeljitom utemeljevanju je predlagal te-le resolucije: 1. Vodstvo „Zaveze“ naj stopi novič v zvezo z vsemi avstrijskimi zavezami, da se reši že enkrat pereče vprašanje glede službenih prejemkov ljudskega učiteljstva. 2. „Zaveza“ naj deluje z vsemi močmi na to, da oopušljejo vse zaveze v najkrajšem času enotne peticije na drž. zbor glede uravnave plač ljudskošolskega učiteljskega.

Kot drugi je govoril prof. dr. Fran Ilešič o „Početkih slovenskega šolstva v jožefinski dobi“. Predavanje je bilo dovršeno lepo. „O odpravi krajevnega plačilnega sistema v Istri“ je poročal g. Miroslav Anžlovar, učitelj

v Boljuncu. Govornik je predlagal to le-resolucijo: Učiteljstvo, zbrano na zborovanju „Zaveze“, obsoja obstoječi krajevni plačilni sistem v Istri kot krivičen, škodljiv in poguben za istrsko učiteljstvo, smatra krajevne doklade radi neenakomerne razdelitve za neprimerne, priporoča merodajnim faktorjem, da se odpravi krajevni plačilni sistem in se uvede osebni plačilni sistem po službičnih letih, ter naroča „Zavezi“, da v tem oziru stori vse potrebno. — Ta resolucija je bila sprejeta soglasno. O hrvatskem in slovenskem šolstvu je poročal v vrlo skrbno in zanimivo sestavljenem govoru gospod Ivan Šega, učitelj v Šmartnem. Predlagal je te-le resolucije: 1. Slovensko in istrsko-hrvaško učiteljstvo, zbrano v Pulju na glavni skupščini „Zaveze“, protestuje proti nezakonitemu postopanju laške gospodovalne stranke glede ljudskega šolstva hrvatskega in slovenskega naroda v Istri. 2. zahteva od c. kr. vlade pravično uravnajo hrvatskega in slovenskega ljudskega kakor tudi srednjega šolstva. 3. Naroča vodstvu „Zaveze“, da poda slovenskim klubom avstrijskega državnega zbora jasno sliko vsega istrskega šolstva z zahtevo, da naj smatrajo to vprašanje kakor glavno točko slovanske vzajemnosti.

Na to se je oglasil istrski učitelj Rajčič, trdeč, da v Istri ni nobene klerikalne hrvatske stranke, ampak vsi Hrvati bijejo skupno obupen boj proti sovražniku. Med učitelji so se pojavili elementi, ki hočejo preiti v laško stranko, tem je odprl „Učit. Tovariš“ svoje predale. Odgovorjal je učitelj Zec, rekoč med drugim, da vlada res med Hrvati sloga, toda pod njenim plaščem vlada prešerni klerikalizem. Imenoval je tudi poslanca Spinčiča klerikalca ter oprl to ob slučaj, ko se je obrnil nanj neki hrvatski učitelj, katerega je neki laški zagrizeni pop spravil v disciplinarno preiskavo in kazni. Spinčič mu je odgovoril, da ne more posredovati ter naj v bodoče postopa obzirneje proti duhovnikom. Učitelj Matelič je imenoval Zeca narodnega izdajajo. Gangl je predlagal tako-le resolucijo: „Zaveza“ avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev, zbrana pri svojem glavnem zborovanju v Pulju, priznava potrebo preosnove in podpore istrskega šolstva in zlasti temeljite in nujne regulacije učiteljskih plač. Da se to dvoje dožene čimprej, naj ostavijo tisti poslanci, ki jim bje srce za narodovo bodočnost in za povzdigo njegove kulture, takozvani Šusteršičev klub v drž. zboru, da tako dobe za narodno delo proste roke in dokažejo, da so v resnici prijatelji šolstva in učiteljstva. — Resolucija je bila po kratki debati med splošnim navdušenjem sprejeta z ogromno večino.

Na to se je vršil še ostali del vspreda. Omeniti moramo še, da nikdo izmed slovanskih narodnih zastopnikov ni pozdravil učiteljstva.

Kdaj se pravzaprav odpravi bohinjska železnica? — Po časnikihi se širijo najrazličnejše vesti, kdaj da se odpravi bohinjska železnica. Praviijo, da bo letos težko kaj, pa zopet čujemo, da

na jesen se prav gotovo odpravi vsaj od Jesenic do Trsta. — Glede na vse to omenjamo, da inženirji pri nas pravijo, da je dogajana reč, da se odpravi proga od Jesenic do Trsta z mesecem novembrom. Ovir in težko proti otvoritvi ni več tehničnega stališča; vidi jih le lajik. Sme se torej smatrati otvoritev z mesecem novembrom za gotovo reč.

Katoliška veselica v Kostanjevici. — Pišejo nam: V Kostanjevici na Krasi se je vršilo dne 15. t. m. na praznik M. D. blagoslovljenje zastave z veselico „Katoliškega izobraževalnega in bralnega društva“, kamor so bili povabljeni tudi neizogibni g. Lampe & Comp. iz Ljubljane. Radovednost je gnala tudi mene, da bi šel pogledat to „komedjo“, da se prepričam o „napredku“ tega izobraževalnega društva. Nisem sicer pričakoval Bog ve kakšne izobrazbe in omike, ker vem, da katoliškim duhovnikom je to zadnja briga. Bolj kakor je ljudstvo nevedno in divje, tem ložje je obdrža v svojih mrežah, to vedo oni prav dobro. — Takšnih skandalev pa, kakor so se dogodili na tej slavnosti, nisem še doživel ob taki priliki. Med celim vspreedom ni bilo drugega slišati kakor: vpitje, smejanje, proklinjanje Boga in Matere Božje. Mislim sem, da sem zašel prav med divjake v Afriko. Vrhunec tega divjanja pa je bilo, ko se je neka miza, na kateri je stalo vse polno občinstva, polomila. Namesto da bi pomagali ponesrečencem iz njih jako neprijetnega položaja, je vse vprek se smejalo in ploskanja ni bilo ne konca ne kraja. Saj so videli po dnevi „zvezde svetili“, to je tem pobožnim kristijanom bolj ugajalo, kakor vse drugo. Za petje in igro se ni zme-nil nikdo; celo govor slavnega Lampeta je užival jako malo pozornosti. Slišati je bilo mnogo zelo rezkih opazk. Neki „goreč katoličan“, kateri je bil pred leti „prostozidar“, si je dovolil sledečo šalo: „Kdo je ta Lampe, jaz imam tudi lampota doma na verigah privezanega, moram pogledati, če mu je kaj podoben“. Takšnih in sličnih opazk ni manjkalo. Za sedaj zadosti, če bo kateri zahteval, drugikrat kaj več.

Opazovalec.

Poročajo nam tudi z druge strani, da je bilo vse skup videti kot kakšna otročarija. Tjudij je bilo malo; otročarjarjev dosti, delavcev kakih 5. Lampek je govoril po stari navadi dolgočasno ter se ni nikdo zanimal za njegove besede. „Orli“ iz Mirna so peli slabo; drugim se še tista o „kukavici“ ni posrečila. — Kakšno je to društvo, se vidi iz tega, da nima nič mladine na svoji strani; le dva mladenci sta v društvu, drugi so sami starejši ljudje. To pač pove vse. — Klerikalci so doživeli v Kostanjevici „fiasko“, kakor lani v Mirnu. Tista bandera, katero so požegnali, ne bo pomagala nič. — Pa kako že lažejo „Slovenec“ pravi, da so bila navzoča vsa društva, bil je pa le odbor Pavličevega društva iz Gučice in nekaj oštjarjev iz Mirna. Presneto žalostno!

Pa kaj nam še poročajo? Tudi do pretepa je prišlo na tej katoliški veselici, da je morala orožnikom stotnija voja-

„Zadnja tri“ odvrne ta z malomarnostjo, ki ni imela na sebi čisto nič prisiljenega, kajti to vprašanje mu pač ni moglo biti smuljivo.

Franc se hitro ozre na označena okna; stranski dve sta bili zagrnjeni z rumenim damastom, srednje z belim, v sredi z rdečim križem.

Mož v plašču je držal besedo, ki jo je dal Transtiberčanu, in nobenega dvoma ni bilo več, da sta on in grof ista oseba.

Grofova tri okna so bila še prazna.

Sicer pa se je povsodi vse pripravljalo; odri so bili zgrajeni, stoli nastavljeni, bkna okrašena. Maske se še niso smele pokazati; in vozovom še ni bilo dovoljeno priti na ulico, dokler ne začujejo zvóna; a človek je slutil za temi okni maske in za temi vrati vozove.

Franc, Albert in grof nadaljujejo svojo pot po ulici du Cours. Čim bližje pridejo trgu del Popolo, tem gostejša je guječa, in nad glave množice se je dvigalo dvoje: sredi trga obelisk s križem na vrhu in pred obeliskom, baš na točki, s katere se je videlo na ulice del Babuino, del Corso in di Ripetta, najvišji dve bruni šafota, med katerima se je lesketalo zaokroženo jeklo mandata.

Na oglu ulice najdejo grofovega intendanta, ki je pričakoval svojega gospoda.

Okno, ki je bilo brezdvomno najeto za neverjetno visoko ceno, katere grof svojima gostoma ni hotel povedati, je bilo v drugem nadstropju velike palače med ulico Babuino in med monte Pincio. Bil je to neka lekaletni kabinet, iz katerega se je prišlo v spalnico. Če so najemalci tega kabineta zaprli vrata v spalnico, so bili nemoteni. Na vseh stolih so ležali najelegančnejši kostumi iz modrega in belega atlasa, predstavljajoči pajazze.

„Ker sta mi prepustila izbiro kostumov,“ pravi grof prijateljsko, „sem vama dal preskrbeti te tukaj. Prvič so te vrste kostumi letos moderni in drugič najpripravnější zaradi konfeti-je, ker se na njih ne pozna moka.“

Franc je slišal zelo malo tega, kar je govoril grof, in sploh znal le slabo ceniti to novo njegovo prijaznost, kajti prizor, ki ga je nudil trg del Popolo, in strašno orodje, ki je tvorilo ta hip glavni kinč tega, sta obrnila na se vso njegovo pozornost.

Bilo je prvikrat, da je videl Franc gilotino; rimska mandata je namreč napravljena skoro po istem vzorcu kakor gilotina. Le sekira, ki ima obliko polumeseca in seka z izbočeno stranjo, je pritrjena nekoliko nižje, to je ves razloček.

Dva moža, sedeča na deski, na katero so imeli položiti obsojenca, sta zajutrekovala; kakor se je zdelo Francu, sta jedla klobaso in kruh. Jeden izmed njih dvigne desko, potegne izpod nje steklenico vina, pije ter jo poda drugemu; ta dva moža sta bila rabljeva pomočnika.

Pri tem nenavadnem pogledu postane Franc znojen po cellem telesu.

Obsojenca, ki so ju odvedli prejšnji večer iz ječe v malo cerkev Santa-Maria-del-Popolo, sta prebila celo noč vsak z dvema duhovnikoma v omreženi kapeli, pred katero so hodile gori in doli straže, menjajoče se vsako uro.

Od cerkvenih vrat pa do šafota so stali v dveh vrstah karabinarji, med katerimi sta morala iti obsojenca, ter deset čevljev okoli šafota tvorili krog. Ves ostali del trga je bil tako natlačen z ljudmi, da so se videle samo glave. Mnogo žensk je držalo svoje otroke v naročju. Ti otroci, ki so s polovico telesa presegali svojo okolico, so videli najboljše.

Monte Pincio je bil jednak velikanskemu amfiteatru, katerega vse stopnice so bile napolnjene z ljudmi. Balkoni dveh cerkev, stoječih na oglih ulice del Babuino in ulice di Ripetta, so bili natlačeni s privilegiranimi radovedniki. Vsak kosček zidu, na katerega se je mogel dvigniti človek in se na njem obdržati, je nosil živ kip.

Grof je imel torej prav, ko je rekel, da ni na svoji pri-zoru, ki bi vzbujal človeško radovednost, bolj kakor prizor smrti.

Mesto temnega molka, katerega bi morala zahtevati od množice slovesnost bližajočega se prizora, se je dvigal nad njihove glave glasen hrup; smeh in vzkliki radosti, prepri in sprave, resne in zbadljive opazke, vse to se je mešalo drugo z drugim. Grof je imel prav, ta usmrtilcev za ljudstvo ni bila nič drugega kakor pričetek karnevala.

Naenkrat se odpro cerkvena vrata, in hrup hipoma poneha.

Bratovščina spokornikov, katere udje so bili oblečeni v sive vreče, ki so imele samo dve luknji za oči, se prikaže s predstojnikom na čelu; vsak izmed njih je nesel v roki gorečo svečo.

Za spokorniki je prihajal mož velike rasti. Ta mož je imel oblečene samo kratke platnene hlače in je bil sicer popolnoma nag; ob levem boku mu je visel v nožnici velik nož; na desni rami je nosil težko železo, na golih nogah je imel privezane sandale.

Ta mož je bil rabelj. Za njim sta korakala po vrsti, kakor sta imela biti usmrčena, Peppino in Andrea, vsak v spremstvu dveh duhovnikov. Meden izmed njiju ni imel zavezanih očij.

Peppino je korakal grofje trdno; skoro gotovo je bil obveščen o tem, kaj se je zgodilo v njegov prilog.

Andrea se je opiral na duhovnika.

Oba sta poljubila, zdajpazdaj sveto razpelo, katero jima je ponudil duhovnik.

Franc začuti pri tem pogledu, da se mu tresajo kolena, ter pogleda Alberta. Ta je bil bled in prepaden in je vrgel svojo smodko mehanično proč, dasi je ni popušil še niti pol. Grof je bil videti neobčutljiv. Nasprotno je legla na njegova sicer mrtvaško bleda lica lahka rdečica.

(Dalje pride.)

kov na pomoč. Drugi dan po kosilu pa so napadli društveniki ubogega na roki bolnega delavca prav po ulovčevsko, in pobili so ga, da je moral v bolnišnico v Gorico. Vojaki (oddelek 47. pešp. se nahaja v Kostanjevici) so poslali po orožnike z motociklom in ob 11^h zvečer so bili 4 društveniki v verigah odpeljani v zapor. "Mi gremo naprej, mi gremo naprej, mi mladi!" — v luknjo! Brez tolovajstva ne gre pri klerikalcih. — O tem naj piše dr. Pavlica in dr. Lampe! Lepe sadove rodi "katoliška misel"!

O slovenski ljudski šoli v Gorici smo čitali včeraj v "Edinu" iz peresa "Šolnika" zanimiv članek, v katerem se nahaja ta nasvet: "Slovinci v Gorici naj opuste abstinenco, ki ni donesla nikakega vspeha, ako nimajo trdnega prepričanja in zagotovila, da abstinenci pot gotovo in v kratkem dovede do slovenske šole v središču Gorice. — V početku šol. leta naj se vpiše vse slovenske otroke v ljudsko šolo Podturnom, a prve one, ki stanujejo blizu šole. Ker je slovenskih otrok že v sami bližini šole zadostno, da polno vse štiri razrede obstoječe slov. ljudske šole, ki jo vzdržuje mesto, vsprejemo naj se ostali v zavode "Šolskega Doma". Za vse otroke, ki ne bodo mogli biti sprejeti v sedanjo štirirazrednico, naj se takoj vloži prošnja za drugo šolo na drugem kraju, recimo, na severnem delu mesta, ali še boljše: v središču mesta. Na tak način bi dobila Gorica dovolj slovenskih ljudskih šol v Gorici. Kraj in poslopje začetkoma morda ne bosta povsem odgovarjala, toda vedimo, da nekaj je le bolje, nego nič, in da vsega se nikdar ne doseže hkratu. Začetek je povsodi težaven. Slovenski roditelji v Gorici naj se posvetujejo o našem blagohotnem nasvetu ter naj po vsestranskem premišljevanju store primerne korake."

O tem spregovorimo prihodnjič nekaj več.

Senzacijonela vest v "Piccolo" — navadna laž. — "Piccolo" je prinesel včeraj iz Gorice senzacionelno vest, da so Slovenci v Kostanjevici ubili nekega enoletnega prostovoljca, Tržičana, ker je smešil slovensko zastavo. Bum! — V Gorici ni vedel nihče nič o tem.

Ta vest se nanaša na naše poročilo iz Kostanjevici v prejšnji notici. Tam je povedano, kako so klerikalni divjaki napadli nedolžnega človeka. Iz tega je skuhal "Piccolo" tako senzacionelno vest! — Zanimivo, da je židovo laž ponatisnila tudi pobožna farška "L'Eco". Pač išče zmerom, da bi kaj dobila proti Slovincem. Podrobnejše o dogodkih v Kostanjevici prihodnjič.

Campitelli bivši istrski deželni glavar, je imenovan članom gosposke zbornice. Campitellijevo ime je tesno združeno z britko zgodovino vsestranskega trpljenja slovenskega življa v Istri. Campitelli je bil jeden glavnih izvrševateljev sistematičnega zatiranja istrskih Slovanov, Campitelli je Lah najčistejše barve v "Regione Giulia" — in ta Campitelli je pozvan v avstrijsko gosposko zbornico, kamor se ima klicati zaslužne meže.

Kakšne pa so njegove zasluge? Njegove zasluge so trpinčenje istrskih Slovanov, na sploh skrajno nezdrave razmere v Istri, kakršne rodi povsodi skrajna laška politika; za to "zasluge", storjene nad Slovani, je poklican v gosposko zbornico. Njegova zločesta politika je dobila potrjenje, o katerem bržčas niti sanjal ni! Kot britka ironija zveni, da se na visokih in najvišjih mestih na Dunaju odobrava Campitellijeva slovanežrska in na sploh pogubonosa politika — hud udarec čutiljo primorski Slovani v tem, da se je tega človeka poklicalo v gosposko zbornico. — Pa kaj ni v Avstriji vse mogoče, zlasti proti Slovanom!

Na kranjski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu z dviletnim slovenskim poukom prične s 3. novembrom novo šolsko leto. Razun šestih deželnih študentov se sprejemajo v to šolo tudi kranjski in nekranjski mladenčji kakor plačujoči učenci. Oni morajo biti vsaj 16. ne pa čez 24 let stari in plačujejo za hrano po 80 v na dan in po 40 K šolnine na leto ter stanujejo v zavodu brezplačno. Za vse druge potrebitine si morajo sami skrbeti, tako tudi za uniforme, katera je predpisana. Hrano je plačevati naprej v mesečnih obrokih, šolnino pa v dveh letnih obrokih naprej.

Prošnje za vsprejem v šolo morajo biti pisane svojoročno in kolekovane s kolekom 1 K ter do 10. septembra t. l. pri vodstvu kranjske kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu vložene. Vsaki prošnji mora biti priložen rojstni list, izpričevalo o dovršeni ljudski šoli, zdravniško potrdilo o trdnem zdravju, izpričevalo županstva in župnega urada o lepem

vedenju prosilca, in obvezno pismo (reverz) staršev, oziroma varuha zaradi vzdrževanja ačena.

Mernico? — Dolegna?? — Zopet nekaj s pošte! Naslov se je glasil K... G..., Mirknik, p. Dolenje. Tako prihajajo tje redno naše pošiljave, le sedaj ta mesec pa se je dobil neki uradnik, ki je pripisal h kraju Mirknik — Mernico?; h kraju Dolenje pa — Dolegna?? Pisano je s svinečnikom. Časopis v tem ovitku je prišel naslovljencu v roke v takem stanu, da ni bilo misliti, da bi prišel po pošti, ampak da ga je privlekel kak pijanec, ki se valja po cesti. — To je morala zakriviti pošta v Gorici. Bržčas je vmes kaj narodnega sovraštva! Naslov na ovitku s pripisom Mernico? in Dolegna?? je na razpolago g. poštne upravitelju. Prav bi bilo, da dá prizadetemu laškemu uradniku primeren poduk!

Društvo "Naprej" v Dornbergu priredi 3. septembra veselico z veliko narodno igro in s plesom. — Sosednja društva so uljudno naprosena, naj ne uprizore isti dan nikakih veselice. — Podrobnosti in program se objavi pravčasno. Odbor.

Županstvo v Št. Andrežu nam piše glede na notico "Kakor psa so pokopali Karola Zavatlava", da je pokojni prijel od občine redno primerne podporo. V bolnišnici je bil v Trstu in v Gorici na občinske troške nad dva meseca; ker se je pa naveličal, se je vrnil, misleč, da v prosti naravi lažje okreva. Toliko resnici na ljubo.

Nesreča pri Mošl. — Kakor smo poročali zadnjič, je ponesrečili blizu Moše 32 letni kovač Vincencij Strosar, doma z Lokvij, bivajoč v Solkanu. Nasproti mu je prišel voz, kateri ga je zadel s stranskim ojem v prsi blizu srca ter ga vrgel s koleca. Strosar je ostal nalicu mesta mrtev. Vozniki se niso brigali zanj. Zapustil je ženo s 4 otroki; najstarejši ima 8 let, najmlajši 4 tedne.

V Ajdovščini so se vršile te dni občinske volitve. Razven par novih so bili izvoljeni sami prejšnji starešine.

Dvorazredna šola v Ajdovščini se razširi s prihodnjim šolskim letom v trirazrednico.

Lampe v Zagrebu. — Pred kratkim so imeli hrvatski "furtimaši" v Zagrebu shod, na katerem so razpravljali o "katoliški organizaciji". Navzoč je bil tudi slavni dr. Lampe. Rekel je med drugim: "Narod, ki ima analfabete, ni kulturn". — Hujše obsodbe bi Lampe ne bil mogel izreči javno nad grehi svoje lastne kaste, ki je od nekdanj skrbela, da si ohrani čim več analfabetov in ki je še danes iz ravno istega vzroka največja nasprotnica šoli in splošni izobrazbi!

Na gradu je padel 5letni G. Pevodnik z zidu globoko doli. K sreči se je ujel v grmovju, iz katerega so ga potegnili precej močno poškodovanega.

Gorski vodniki. — Osrednji odbor "Slov. plan. društva" je sklenil gorsko vodništvo v naših planinah bolje urediti oziroma popolniti. V to svrhu imenovani odbor že prihodnjo zimo priredi prvi tečaj za gorske vodnike, na katerem bodo priznani veščaki podučevali in vežbali mladeniče, ki imajo za ta posel sposobnosti in veselje, v vseh vedah, katere mora gorski vodnik znati. Odbor se je s posebnim dopisom obrnil na razne merodajne faktorje s prošnjo, da mu sporoče imena mladenčev, ki bi se nameravali gori navednega tečaja udeležiti, da bo odbor potem izmed njih izbere potrebno število gojencev iz raznih planinskih krajev.

V bolnišnico v Gorico so pripeljali 15letno Antonijo Kravos iz Skrilji, ki je padla v ogenj, ko jo je prišla božjast, ter se je opekla na rokah in obrazu.

Izpred sedelja. — 31 letni Ivan Bertoš iz Červinjana je bil pobegnil iz prisilne delavnice v Ljubljani ter vzel s seboj tudi nekaj perila, ki ni bilo njegova last. Šel je proti domu. V Krmini je okradel krčmarja Dominika Knota za 294 K. Sodnija mu je prisodila 3 leta težke ječe s postom vsake 3 mesece, potem ga pošljejo zopet v prisilno delavnico.

Na 14 dnij v ječo je bil obsojen 25 letni kočijaž Iv. Magrič, ker si je bil pridržal hraniščno knjižico, katero je bil izgubil neki njegov tovariš. Knjižico mu je čez čas vrnil.

Na 6 mesecev v ječo je bil obsojen 22 letni Jos. Sovič radi težke telesne poškodbe, storjene Iv. Podberšiču.

"Gospodarsko-bralno društvo" v Cerknem vabi na veselico, katero priredi s prijaznim sodelovanjem "Dijaškega godbenega" in pevskega kluba iz Idrije v nedeljo, dne 27. avgusta 1905. v prostorih gosp. Petra Jurman-a v

Cerknem. Začetek ob 6^h, uri zvečer. Vsporeda koncerta, ki ga izvrši dijaški godbeni in pevski klub "Struna" iz Idrije: 1. Parma: korčnica iz "Legionarjev". 2. Auber: "Nema iz Portici", ouvertura. 3. Ipavec: "Savska", možki zbor. 4. Parma: "Slovenske cvetke", potpouri. 5. Straus: Valček iz operete "Frühlingsluft". 6. Narodne: "Smrečica", "Mornar", "Rože je na vrtu plela", možki zbor. 7. Z. Prelovce: "Slovanski ciklamni", potpouri. 8. Rossini: "Semiramida", ouvertura. 9. a) Nedved: "Na straži", možki zbor z bariton solo. b) Narodne: "Slovo", "Goreči ogenj", "Adijo, pa zdravi ostani", možki zbor. 10. Z. Prelovce: "Slava Prešernu". Po koncertu: Prosta zabava in ples. Vstopnina za neude 50 v. K obilni udeležbi uljudno vabi — odbor.

Učitelj, ki bo za Kristusa gorel. — Te dni so prišli nekateri kmetje, precej od daleč, prosit šolsko oblast v Gorici, naj jim da učitelja, ki bo gorel za Kristusa, kakor gori zanj slavnoznani učitelj Balič na Vrhu. Da jim je uzor B., jasno kaže, kako je s pametjo tiste kmečke deputacije. Ta piramidalna neumnost bi vzbujala smeh, če bi ne bila tako strašansko žalostna! Kako se še nekateri zabiti!

Povsodi le za politiko. — Obhajati je bil prišel pred časom mladenič, nevarno bolnega. V hiši so stali vsi pod utisom slovesnega trenutka ali duhovnik je že po poti, ko je nesel Najsvetejše, premišljeval, kako jih bo! Spoved in obhajilo nevarno bolnemu mladeniču, to je bilo bolj postransko, glavno je bilo to, da se je znesel nad mladeničem in stariši, ker imajo v hiši dva napredna lista. "Zato je bolan, ker bere "Primorca", je bruhnil sledujoč na dan "namestnik božji". Ali da je lagal sveti mož, kaže to, ker je mladenič ozdravel in je "Primorec" ostal v hiši! — Bič za take pope!

Kolesarsko društvo "Gorica" napravi jutri v nedeljo izlet v Sovodnje. Odhod ob 2. pop. izpred kavarne Central. Gg. člani so naproseni, da nastopijo kolikor mogoče v kolesarski opravi z društveno čepico. Odbor.

Odprli lekarni. — Jutri popoldne bosta v Gorici odprti lekarni Gironcoli-Gliubich.

Ponočna služba v lekarnah. — V času od 20. do 27. t. m. bo ponočna služba v lekarnah Gironcoli-Gliubich.

Za nastanjenje častnikov. — V času od 25. t. m. do 3. septembra, za časa velikih manevrov, bo v Gorici, kakor znano, obilo vojaštva. Težko je dobiti v takem slučaju stanovanja za častnike. Radi tega se obrača magistrat do vseh onih, ki imajo na razpolago čedne sobe, da mu sporočijo to nemudoma.

Drvarji

dobe stalen dober zaslužek pri sekanju bukovega gozda tako tudi oglarji.

Več pové Viljem Noisternig, Rudolfovo, vila Medved (Kranjsko).

Krema Adonis odstrani životne pege v par dneh brez nevarnosti tudi najslabše slušanje. Jednostavna vporaba. 1 cevčica 3 K. Pristna je v zelenih cevčicah v Schwannens Apotheke Frankfurt a. M. 235.

Ponos družine so zdravi otroci katere se pridobi le z umno vzgojo. Ako mati sama ne more umiriti otroka, je najbolje priporočljiva Kufekejeva moka za otroke pomešana z mlekom, katero postane lahko prebavljivo ter vsled mnoge beljakovine in drugih redilnih snovi, katere ima v sebi ta moka, pospešuje rast mišic in kosti. Ta umna vzgoja obvaruje želodec in zadržuje vse želodčne bolezni, sme se pa tudi vporabljati z dobrim uspehom pri slabem prebavljanju in želodčnih boleznih.

Vojna med Rusi in Japonci.

Roždestvenski in Nebogatov.

V Petrogradu pričakujejo, da pride Roždestvenski semkaj meseca septembra. Dajo mu neko mesto v mornariškem ministerstvu. Nebogatov je hudo bolan na živcih.

Japonske nakane.

Japonska je pri trdkih v New Yorku naročila mnogo materijala za železnico iz Fuzana črez Jalu v Liaojan. Tu naj bi se železnica združila v vzhodnokitajsko. Iz tega sklepa, da Japonska ne namerava zapustiti dela Mandžurije, koder bo tekla ta železnica. Pogodbe z železniškimi tvrdkami v Ameriki so vse strogo tajne.

Zasedanje Kamčatke.

Japonci so zasedli Kamčatko. Posadko je tvoril en sam batalijon, ki je brez vsake zveze iz drugo rusko vojsko.

Poročilo generala Lineviča.

General Linevič je dne 14. t. m. poročal: Dne 13. t. m. so japonske torpedovke obstrale Lazarevo. Njihovi poskusi, da bi izkrcali čete, so bili odbiti. Dne 5. t. m. je neki japonski oddelek iz Kōpangšana prodrl

do ruskega oddelka pri Čakeri, toda bil je odbit. — Sovražnik je dne 8. in 7. por. vršil ofenzivo, toda moral se je zopet umakniti. Istosčasno so Japonci prodrli do drugega ruskega oddelka, a bili so tudi odbiti. Japonci so bežali ter so pustili na bojišču mnogo mrtvih in precej municije. Dne 10. t. m. se je vršil boj pri Ogienbi. Ruski oddelek je napadel Japonce ter jih zapodil proti južni smeri, zaplenivši mnogo orožja in municije. — V neki drugi brzojavki poroča general Linevič: Glasom poročil iz Koreje so Rusi po boju z Japonci zasedli vas Kaputsu. Streljanje pri Lazarevu je dne 13. t. m. zjutraj ponehalo. Japonske torpedovke so se oddaljile.

Novo mobilizacije na Ruskem.

Iz Petrograda poročajo: Oddelek glavne štaba za mobilizacijo se že bavi z načrtom splošne mobilizacije. V teh dneh odpotuje na bojišče 13. armadni zbor in dve topničarski brigadi. — Nekateri pa hočejo celo vedeti, da je car že podpisal ukaz za mobilizacijo vse vojske.

O mirovnih pogajanjih.

Glede vsebine prvih treh vsprojetih členov mirovnih pogojev pripozna Rusija vpliv Japonske nad Korejo; Rusija in Japonska se zavežeta, da se umakneta iz Mandžurije ter da bosta spoštovali teritorialno nedotakljivost Kitajske, da bosta vzdrževali načelo odprtih vrat ter da odstopita kitajsko vzhodno železnico južno od Harbina Kitajski. 15. t. m. se je vršilo posvetovanje o 4. členu glede poluotoka Liaotung in odstopa ruskih zakupnih pogodb. Člen je bil vsprejet, toda, kakor se govori, ne da bi se dotaknili ni Port Arturja ni Daljnega, o čemer se bo razpravljalo pozneje. — O členu 5. glede predaje Sahalina ni prišlo do nikakega sklepa; zatorej so pooblaščenici sklenili pretresavanje drugih članov.

Kakor se sliši, zahteva Japonska, da ima vsaj v sedanjem trenutku zasedena Port Artur in Daljni. Peti člen govori o odstopu otoka Sahalina. Kakor poroča "Matin" iz Portsmoutha je bil 15. t. m. vsprejet člen 6. mirovnih pogojev.

Mirovni pooblaščenici so v torkovi seji razpravljali o členu VII. Po dopoludanski seji se je uradno izjavilo, da ni prišlo do sporazuma. Na popoldnanski seji se je debata o istem členu nadaljevala. Ob 6. uri in tri četrt zvečer je bila seja zaključena. — V seji 16. t. m. sta bila odobrena člena VII. in VIII.

"Matinu" so sporočili iz Portsmoutha: Minister Witte je v nekem razgovoru izjavil, da utegne prihodnji ponedeljek odpotovati (?) Ne more umeti, zakaj da hočejo Japonci še nadaljevati pogajanja, potem ko so že prejeli v odgovor rusko noto, ki odklanja plačanje vojne odškodnine in odstop otoka Sahalina, zahteve, od katerih, kakor so izjavili, ne morejo popustiti.

V Portsmouthu so se razširjale govorice, da se razne velesile trudijo pregovoriti Japonsko, naj se odpove vojni odškodnini, ter naj si drugje zavaruje obširne kompenzacije; to pa le za slučaj, ako Rusija konečno privoli v odstop otoka Sahalina. Japonska zahteva odločno, da se jej izroče internirane vojne ladje. Vojna odškodnina, ki bi jo plačala Rusija, se ne porabi za pomnoženje japonskega vojnega brodogoja, ker bi jej zadostovale internirane vojne ladje — ako jih Japonska dobi — in one, ki jih dvigne. Vojna odškodnina se največ porabi v to, da Japonska zadosti finančijelni obvezam, nastalim vsled vojne, da preskrbi pokojnike, in zboljša zistem vzgoje mladine.

Po rešitvi člena VII. v seji 16. t. m. se je prešlo na posvetovanje o členu VIII., ki se bavi z drugimi deli mandžarske železnice, od prve mandžurske postaje do Ograničanja, kjer se združuje z uzursko železnico. Člen VIII. je bil po kratki razpravi sprejet.

Minister Witte se je nasproti nekemu poročevalcu izjavil: Vse storim, kar le morem, da pride do sklepa miru. Od 8 članov, o katerih se je že razpravljalo, sem že v sedmih popustil. Noben ruski državnik ne bi si upal na svojo odgovornost iti tako daleč, kakor sem to storil jaz.

Sprejeli so čl. 9., 10. in 11. O IX. glede odškodnine Japoncem se ni doseglo nikakega sporazumljenja. — V Rusiji je proglašena splošna mobilizacija.

Razgled po svetu.

Cesarjev rojstni dan se je praznoval po celotni državi slovesno. Pa tudi iz raznih držav je došlo k 75. rojstnemu dnevu cesarja nekaj čestitk.

Pri okrajni blagajni v Trstu so prišli na sled veliki goljufiji. To je dokazala preiskava, katero je izvršil namestniški komisar. Odpovedane so službe vsem uradnikom.

Norveška. — Ljudsko glasovanje glede vprašanja unije je sklenilo tako-le: za ločitev od Švedske je glasovalo 368.000. volilcev, proti 184.

Tatvine v Trstu. — Tatovi so okradli Ano Rančelj v Kolonji. Vzeli so raznih zlatenin in drugih vrednostij v znesku kakih 300 K.

Zavednost čeških trgovcev. — Zveza mestnih trgovskih gremijev vse Češke je začela z vso vnemo delovati na to, da bodo s 1. januarjem 1906. vsi češki trgovci po mestih z vsemi avstro-ogorskimi tvrdkami, posebno pa z du-najskimi, dopisovali izključno češko. Okrožnico v tem smislu so dobili že vsi trgovci. Okrož-nica zaključuje: „Upamo, da z združenimi močmi izvršimo ta veliki kos narodnega oči-ščenja“. Akcija se raztegne tudi na Moravsko in Slezijo. Pri češki odločnosti in žilavosti se hvalevredna akcija brezdvomno tudi dožene, in nebroj češke inteligence dobi služb po nemških in ogrskih mestih.

Vsi v Ameriki! — Med 1700 rezervniki dež. brambovskega polka št. 27. v Ljubljani, ki so bili te dni poklicani pod orožje, jih je došlo samo 700. Vsi ostali so odsotni, veči-noma v Ameriki.

Od kod so karte? — Razni zgodovinarji so se že trudili, da bi konstatovali, kateri narod je iznašel karte in igre z njimi. Mnogo jih misli, da je domovina kart v Indiji ali Kitaj-ski, drugi zopet jo iščejo v Evropi. Nekateri trdijo, da se v Evropi ni vedelo za karte do 14. stoletja, dočim so azijski narodi tačas že strastno kvartali. Med Evropejci si pripisujejo

5 kron in še več zaslužka na dan.

Družba za domača dela in strojev za pletenje.

Iščejo se osebe obojega spola za pletenje na našem stroju. Lahko in hitro delo skozi celo leto. Ni treba nobenih znanostij. Se ne gleda na oddaljenost in delo prodajamo mi.

Družba za domača dela in strojev za pletenje **Tomaž H. Whittick & Co** — Praga trg sv. Petra 7. I. 434. — Trst, ul. Campa-nile 13—434.

to slavo največ Lahi, češ, da so oni izumili naj-starejšo igro na karte: tarok. Portugalci pa pravijo, da je iznašel to igro njihov rojak po imenu Taroko. Pa tudi Francozi in Angleži hočejo biti deležni te slave. Prvi pravijo, da so oni najraje kvartali, drugi pa tudi pravijo tako. Najverjetnejše je, da so prišle karte iz Azije ter da so jih v Evropo prinesli cigani. Za igro za denar so jih začeli uporabljati prvi Nemci. Leta 1885 je iznašel igro „skat“ od-vetnik Fr. Hempel iz Altenburga.

Bolna armada. — Znano je, da so angleški, boljše rečeno britanski vojaki preskrbljeni z vsem boljše nego vsi drugi v Evropi. V vo-jasnicah se ne nahajajo le čiste kuhinje in izvrstne jedi, marveč tudi zabavišča, biljardi in čitalnice. V Angleški se pazi na vojaka ka-kor na meščana. Ali navzlic tej pažnji je cela britanska vojska — bolna. Leta 1903. je bilo od 242.182 vojakov bolnih 183.598, kateri so bili vsi nekoliko časa po bolnišnicah. Torej jih je bilo od 1000 nesposobnih za službo 758. Od teh 183.598 jih je umrlo 1881, od-puštenih pa je bilo radi slabega zdravja 4922. Le škoda, da zdravniško izvestje ne navaja uzroka tako pogostemu bolehanju, zlasti še, ker pripominja, da treba isto konstatirati tudi za leto 1904.

Velik požar. — Pogorela je vas Felzö na Ogrskem. 100 rodbin je brez strehe. Škode je 700.000 K. Ogenj je nastal vsled tega, ker je padla iz lokomotive iskra na slamnato streho.

V Rusiji se nemiri pojavljajo dan za dne-vom, sedaj v tem, sedaj v onem kraju. V Re-valu je prišlo do nemirov povodom pogreba delavcev. Nekdo v množici je vrgel bombo. Neki policijski nadzornik je bil težko ranjen.

Carski manifest, gledé državne dume bo proglašen te dni.

V Smirni so prišli na sled veliki zaroti Armencev. V armenskih hišah so našli 128 dinamitnih bomb ter načrt za napade na javna poslopja. Zaprli so več oseb. Sultana je to razkritje jako ogorčilo.

Književnost.

V radu je spasanje. — V Oseku je izšla iz peresa nadučitelja S. Jobsta knjiga pod gore-njim naslovom. Obsega pripovedko iz narodnega življenja. Cena knjigi K 1.50.

RAZGLAS.

Podpisana si usojata naznanjati, da smeta potegniti s 1. avgustom tek. leta — vsled pridobljene koncesije od obrtne obkasti — sprejemati vsa naročila

električne luči in gonilnih naprav, kakor tudi vsa popravila spadajoča v to stroko.

Z ozirom na dolgoletno vežbanje pri najboljših tvrdkah te stroke (Schuckert, Siemens & Halke) pričakujeta da, se bode slavno občinstvo ravno tako za-upno obračalo na podpisane kakor do-slej ter zagotavlja solidno in ceno iz-vršitev vsakega naročila spadajočega v našo stroko.

Sprejemata cenj. naročila ter dajata razna pojasnila spoštovanjem udana

Ivan Potočnik & A. Hügel

Mehanična delavnica.

Vpeljava plina, vode in električne luči.

V Gorici, za vojašnico štev. 13.

Oglas.

Usojam si naznanjati slavnemu občinstvu, da sem prevzel gostilno „**Al tre amici**“ v Nunski ulici št. 11 na lasten račun, katero bodem sam vodil in katera dobi v soboto dne 19. t. m. svoje staro ime

„Pri belem zajcu“.

Zagotavljam, da bode moja glavna skrb postreči svojim cenj. gostom z raznovrstnimi ukusnimi jedili kakor tudi z izvrstnimi vini. Točil bodem marčno pivo iz znane tovarne Puntigam.

V nadeji da me slavno občinstvo počasti z mnogobrojnim obiskom, se za naklonjenost toplo priporočam in zahvaljujem udani

J. Lippitsch,

bivši gostilničar restavracije „Pri treh kronah“.

Št. 452/D.

Razpis službe.

Pri podpisanem zavodu je razpi-sana služba:

1. Računskega kalkulanta z na-dnevščino K 2.40 oziroma K 3.—.
2. Računskega vežbanca z letnim adjutum K 800.—.

Natančnejša pojasnila daje podpi-sano ravnateljstvo.

Prošnje primerno opremljene naj-se predložijo prečastitemu varstvu naj-dalje do 31. avgusta t. l.

Ravnateljstvo zastavljavnice

in z njo združene hranilnice.

V GORICI, dne 14. avgusta 1905.

Ravnatelj:

Fabris.

Oznanilo.

Izvečki iz plačilnih nalogov za osebno-dohodninski davek cenilnega okraja »Gorica-mesto« in političnega okraja »Gorica-dežela« bodo razpostavljeni za vpogled skozi 14 dni računajoč od 21. avgusta t. l. ob uradnih urah pri davčnem oddelku podpisanega c. kr. okrajnega glavarstva, v Kapucinski ulici št. 16, I. nadstropje.

C. KR. OKRAJNO GLAVARSTVO

DAVČNI ODDELEK

Dr. Dorčič.

Pozor! Samo Templjev in Styria-vrelec sta postavno zavarovana kisa studenca! Vse druge izdelke, kateri ne nosijo znamenja „Templjev“-vrelec ali „Styria“-vrelec ter se nahajajo kot ponarejeni v trgovinah, naj se ne sprejema.

Oskrbništvo Rogaških vrečev.

Nova zaloga in trgovina

v Gorici, Židovska ulica št. 22.

Velika zaloga

olja, jajc, surovega in kuhanega masla ter vsega v trgovino jestvin spadajočega blaga.

Ker kupujem blago v veliki mno-žini, lahko postrežem sl. občinstvu s tako nizkimi cenami, da se ne bojim nobene konkurence.

Za mnogobrojen obisk se toplo priporoča

Alojzij Bratuž.

Št. 1624.

Razpis dražbe.

Razpisuje se zmanjševalna dražba za zgradbo šolskega poslopja v Mirnu. Skliena cena 40.330 K 28 vin.

Načrt, prevdarek in gradbeni po-goji so razpoloženi na ogled v uradu c. kr. okr. šolskega sveta v navadnih uradnih urah.

Sprejemajo se le pismene ponudbe, katerim treba priložiti 5-odstotno var-ščino.

Rok za vlaganje ponudbe poteče dne 30. avgusta t. l. ob 12. uri popoldne.

C. kr. okrajni šolski svet

v Gorici, dne 11. avgusta 1905.

Pivovarna Gorjup v Gorici

Tržaška ulica in ulica Rossini.

V nedeljo dne 20. avgusta 1905 bode

VELIK KONCERT

v korist družini ponesrečenega V. Štrosarja.

— Svira vojaška godba tukajšnjega c. kr. pešpolka št. 47 — Program raznovrsten.

Začetek ob 6. uri popoldne.

Vstopnina 20 vin. — Vstopnina 20 vin.

Na prostore, kjer se vrši koncert je vhod iz ulice Rossini in Tržaške ulice.

Prosimo zahtevati listkovi!

Največja zaloga vseh stavbnih potrebščin, kakor: cement, starmne nestelje, vsakovrstne okore, železje, strojna okna, cevi za stranišča itd. Ima v zalogi orodje za vsa rokodelstva iz najbolj slovečih tovarn. Opozorja na svojo bogato izber

kuhinjaškega in hišnega orodja, pečilj, štedil-nikov po brezpriplatno nizkih cenah.

Največja trgovina z železjem
Konjedic & Zajec v Gorici
pred nadkonjo št. 11.

Edina zaloga stavbnih potrebščin v Gorici.

Pocinkana žica

za vinograde po različnih cenah!

Pozor!

Eno krono nagrade

izplačava vsakemu, kdor dokazne s potrdili najnove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za 100 K blaga.

Prosimo zahtevati listkovi!

V zalogi ima tudi razne kamnite plošče, umivalnike za kuhinje, žlebe itd.

F. Podberšič,

avtoriz. kamnoseški mojster, Gorica, Tržaška ulica št. 17.

— Priporoča —

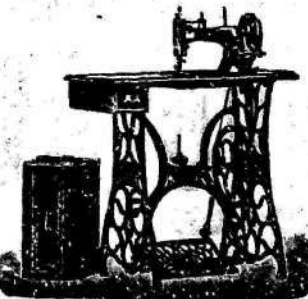
se slavnemu občinstvu za bližajoči se vseh vernih duš dan

svojo bogato zalogo

različnih nagrobnih spomenikov, bodisi priprostih ali finih iz kraškega kamna najboljše vrste za 15 K in više.

Pfaff-ovi šivalni stroji

so najbolji.

To sliči kupec sicer o vsakem izdelku in od vsakega agenta, k navadno niti ne ve kaj je šivalni stroj, in še ne ve kako se upelje nit v šivalni stroj, tem manj kako isti šiva, toda mi smo po naši več kot 20-letni poskušnji raznih tovarniških strojev se prepričali, da so res **Pfaff-ovi** šivalni stroji najbolj trpežni, ter se uverili da se ne dela z nobenim drugim strojem, tako natančno kot s **Pfaff-ovim** šivalnim strojem. **Pfaff-ovi** šivalni stroji delajo celo po 10-letni dobi še vedno brezšumno. **Pfaff-ovi** šivalni stroji so neprekosljivi za domačo rabo in obrtne namene. **Pfaff-ovi** šivalni stroji so posebno pripravljeni za umetno vezenje (reklamiranje) ter se poučuje brezplačno. **Pfaff-ovi** šivalni stroji prekosijo na dobroti vsako tovarno. Jamči se za 10 let.

Nikar naj se ne zamudi pred nakupom ogledati **Pfaff-ove** šivalne stroje.

Zaloga **Pfaff-ovih** šivalnih in drugih strojev v Gorici via **Municipio** štey 1

SAUNIG & DEKLEVA.

Popravišajalec šivalnih strojev, dvokoles Nunska ulica 14